

Asunto

Ilmari haki itsenäisen asumisen mallia Käpytikasta

► Kehitysvammaisen nuoren muutosta omaan kotiin tuli vanhemmille suurprojekti

► Helsinkiin tulossa jo toinen nuorten kehitysvammaisten asuintalo

Marja Salmela
HELSINGIN SANOMAT

► Helsingin Arabianrannassa sijaitsevan Käpytikka-talon oleskelu- ja elämys- ja koitoisa. Tunnelma rohkaisee Ilmari Jetsosen, 19, istahtamaan keikutuoliin.

Kehitysvammaisen poika on perheensä kanssa vierailulla talossa, jonne on vuoden alusta lähtien muuttanut 20 kehitysvammaista nuorta.

Tutustumiskäynnillä ovat mukana Ilmarin vanhemmat Sirkkaliisa ja Jari Jetsonen. Heille Ilmarin muutto omilleen on kekketyntyn varsinainen suurprojekti.

Jetsosen ovat kahdeksan muun perheen kanssa olleet perustamassa Savulaiset-yhdistystä, joka suunnittelee kehitysvammaisille nuorille Käpytikän mallista asuintaloa Helsingin Kalasatamaan.

Yhdistyksen väki tuntee toisensa Käpytikästä, jossa perhei-

den lapset kävivät ala-asteen harjaantumisloukkua.

"Keskustelimme jo 2000-luvun alussa siitä, miten nuorimme asuminen aikanaan hoituu. Sosiaaliviraston asuntoihin oli jo silloin kahdenkolmen vuoden jono", Jari Jetsosen muistelee.

Viime vuonna Helsingin kaupunki osoitti yhdistykselle ja sen yhteistyökumppanille S-Asunnoille tontin uuden Kalasataman alueella.

"Ollaan ihan luottavaisella mielellä. Uskon, että hanke tulee toteutumaan."

Nyt pitäisi alkaa suunnitella Kalasatamaan nousevan talon piirustuksia. Mikä pohjaratkaisu asuintaloihin tulee? Kuinka paljon tarvitaan yhteisiä tiloja?

Arabianrannasta on hyvä ottaa mallia. Käpytikka-yhdistyksen puuhämies Pekka Särssi opastaa joukon alaovella sisään.

"Kaikille perheille oli tärkeää, että nuoret pääsevät asumaan kaupunkimaiseen, tuttuun ympäristöön. Lisäksi tarjolla ovat hyvät bussi- ja raitiovaunuyhteydet", Särssi kertoo.

Jari Jetsosen mielestä olennaista on myös se, että asuntoja on monen kokoisia: "Aikuiset kehitysvammaiset tarvitsevat oman kodin, jossa voivat elää loppuelämänsä." Käpytikassa on vain kaksioita, jotka ovat reilun neljänkymmenen neliön kokoisia.

Käpytikkalaisten vanhemmat päättivät jo alussa, etteivät laita hankkeeseen omia rahojaan.

Lahjoituksilla ja talkootyöllä vanhemmat keräsivät yli 30 000 euroa. Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus ARA antoi 1,5 miljoonaa euroa avustuksena ja 2,7 miljoonaa euroa korkotukilainana. Rat-

Ilmari Jetsonen istahti keikutuoliin Käpytikän oleskelualueella.

VILLE MÄNNIKKO

kaiseva tuki tuli Helsingin kaupungilta, joka antoi vuokratontin.

Myös Savulaiset-yhdistyksen suunnittelema Kalasataman talo tarvitsee lahjoituksia sekä talkootyötä, vaikka se on tarkoitus toteuttaa yhteistyössä Helsingin kaupungin kanssa.

Pekka Särssi ohjaa porukan kuudenteen kerroksen oman tyttärensä Iiriksen, 19, asuntoon. "Huomaatteko, että jokaisella on omissa nimi ja postiluokku, ihan niin kuin kaikissa muissakin kerrostoissa."

Asunto on tyhjä, sillä Iiris on työharjoittelussa. Ulko-ovelta avautuu näkymä suoraan olohuoneeseen ja suureen parvekkeelle. Avarasta olohuoneesta pääsee erilliseen alkoviin.

Suunnittelussa olivat mukana Taide- ja kulttuurin korkeakoulun maisteriopiskelijat, jotka tutustuivat nuoriin ja kehittivät asuntoihin pohjaratkaisun.

Vaikka keittiössä on hyvin tilaa ruuanlaittoon, nuoret syövät usein alakerran yhteistalossa. Siellä emäntä tekee heille ateriat.

Koska kaikki Käpytikän nuoret muuttivat ensimmäistä kertaa pois kotoa, vanhemmat halusivat, että taloon syntyi elävä yhteisö.

"Se tukee nuorten itsenäistymistä", Särssi painottaa.

Yhteisöllisyyden tarve on korostunut myös Jetsosten mielessä, kun he ovat käyneet tutustumassa kehitysvammaisten nuorten asuntoihin.

Käytikän kierros päättyi ylimmän kerroksen yhteistaloihin, saunaan ja kerhuhuoneeseen. Yhden asukkaan vanhempien lahjoittamat karaokelaitteet ovat kovassa käytössä.

Pöydälle on levitetty nuorten piirustuksia. "Oma koti on jees!" lukee yhdessä.

Apua sisustamiseen talo sai arkkitehti Kirsu Gullichseniltä. Hän onnistui ilmeisen hyvin. "Minä suostun tähän paikkaan!" ihkaisee Ilmari Jetsonen.

Pekka Särssi hymyilee: "Nyt saatiin virallinen hyväksymisleima Käpytikälle."

Savulaiset-yhdistyksessä mukana olevat Sami Matias Siiskonen ja Katriina Hakala ihastelevat Arabianrannan maisemia.

Ilmari Jetsonen, Sami Matias Siiskonen ja Jari Jetsonen tutustuvat Pekka Särssin tyttären Iiriksen asuntoon Käpytikän asuintalossa.

Tuhannet kehitysvammaiset odottavat omaa asuntoa

deksi vuodeksi eteenpäin. Asuntoministeri Jan Vapaavuori (kok) toivoo, että valtioneuvosto tekisi vielä tämän vuoden lopulla asiasta periaatepäätöksen.

"Tulevaisuudessa tarvitaan 600 uutta asuntoa joka vuosi", laskee ympäristöministeriön asuntoneuvos Raija Hynynen.

Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus (ARA) on varannut 25 miljoonaa euroa avustuksiin jo tänä vuonna.

Summalla voidaan käynnistää noin 500 asunnon rakentaminen.

Marja Salmela
HELSINGIN SANOMAT

► Tuhannet kehitysvammaiset aikuiset ja nuoret odottavat omaa asuntoa. Yksin Helsingissä on jonossa 140 lapsuudenkodissaan asuvaa kehitysvammaista nuorta aikuista.

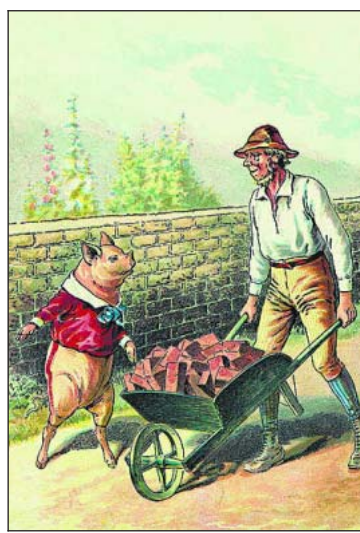
Noin 2 000 asuu laitoksessa ja 6 000-7 000 yhdessä vanhempien kanssa.

Nyt laitospaikkoja ryhdytään purkamaan nopeaan tahtiin. Ympäristöministeriö sai kesäkuun alussa valmiiksi ehdotuksen kehitys- ja vaikeavammaisten asunto-ohjelmaksi vii-

RAUTAKAUPASSA

Veli Pontevan vankka tiilitalo ei pärjää hiilivertailussa

Grimmin sadun Veli Ponteva osti tiiliä ja rakensi niistä vankan talon.

Pekka Hänninen

► Grimmin sadussa Veli Ponteva oli kolmesta porsasveljestä viisain, koska hän rakensi talonsa tiilistä: porsaspäistä himoitseva Iso Paha Susi ei jaksanut puhkua taloa nurin.

Veli Huilu rakensi talonsa oljista ja Veli Viulu puusta, ja ne eivät kestäneet suden puhkimista.

Nyttemmin näyttämölle on astunut hukkaa huomattavasti pahempi peikko, ilmastonmuutos. Ilmastonäkökulmasta Veli Huilun olkitalo tai Veli Viulun puutalo olisi ollut parempi vaihtoehto.

Rakentaminen ja rakennus-

ten käyttö tuottavat noin kolmanneksen Suomen hiilidioksidipäästöistä. Talon käyttö lämmityksineen ja sähkönkulutuksineen vie noin 80-90 prosenttia rakennuksen koko elinkaaren energiankulutuksesta.

Valtakunnan energiantarpeesta rakennusten käyttö haukkaa 40 prosentin siivun, kun kotimaisen rakennusteollisuuden ja rakentamisen osuus on vaivaiset viisi prosenttia.

Suhteet kuitenkin muuttuvat, kun rakennusten energiamääräykset tiukentuvat. Kun talon käytön aikainen energiankulutus vähenee, rakentamisen osuus kokonaiskulu-

tuksesta kasvaa.

Kiviainesten ja metallien valmistusprosessissa palaa energiaa louhintaan, kuljetukseen ja jalostukseen huomattavat määrät. Veli Pontevan tiilitalon valmistaminen on aiheuttanut moninkertaisen hiilipäästön verrattuna Veli Viulun puutaloon puhumattakaan Veli Huilun olkisesta luomumökistä.

Veli Viulun puutalo toimii lisäksi ilmastonmuutosta hillitsevänä hiilinieluna. Kasvaessaan puut sitovat ilmakehäästä hiiltä. Puurakentamisen yhteydessä hiili varastoituu talon rakenteisiin, ja se pysyy poissa ilmakehää lämmittämästä niin kauan kuin talo seisoo pystyssä. Puutalon voi li-

säksi tuikata biovoimalan kattilaa lämmittämään tosin kun kivitalon.

Rakennusmateriaalien hiilijäljet ovat kuumaa puheen aihe Keski-Euroopassa.

Yhtä oleellista kuin se kuinka paljon energiaa talo kuluttaa, on se millä tämä energia on tuotettu ja kuinka paljon rakennustuotteiden valmistamiseen ja talon rakentamiseen on kulunut energiaa.

Passiivitalon valmistaminen energiantensivisistä materiaaleista saattaa kuluttaa jopa enemmän energiaa kuin talon käyttö vie.

Hiilijäljen kannalta talo pitää nähdä kokonaisuutena.

Esimerkkejä eräiden ulkoseinätyyppien hiilidioksidipäästöistä

Ulkoseinätyyppi	CO ₂ -päästöt kg/m ²	Tuotteeseen varastoitu CO ₂ /m ²	hinta €/m ²
Betoniseinä, 150 mm eriste, tiiliverho	81	0	—*
Kalkkihiekkatiiliverho, 150 mm eriste, kalkkihiekkatiiliverho	71	—*	137
Kevytsoraliämpöharkko, solupolyuretaanieriste, 300 mm	151	0	86
Kevytsoraharkkoukoseinä, tiiliverho	71	0	138
Teräsrunkoinen seinä, teräskasetiverhoilu	45	0	—*
Puurunkoinen ulkoseinä, mineraalivillaeriste, tiiliverho	65	21	128
Puurunkoinen ulkoseinä, mineraalivillaeriste, lautaverho	18	42	90
Puurunkoinen ulkoseinä, selluvillaeriste, lautaverho	18	73	99

*Vertailukelpoista hintaa ei ole mainituissa lähteissä.

Lähteet: Arto Saari: Rakennusten ja rakennusosien ympäristöselosteet, Rakennustiето (www.rts.fi/ymparistoselosteet.pdf).

SATO

Etsitkö kotia?

Vuokra-asunnot

Omistusasunnot

Senioriasunnot

Valitse kaupunki

Valitse alue

Huonelukku 1h 2h 3h 4h 5h+

Pinta-ala Min - Max m²

Vuokra Min - Max €

Laatuluokka ***** **** *** **

Lisätoiveet Parveke Sauna Hissi

sato.fi

Apunasi uudistunut sato.fi

INSINÖÖRI TIETÄÄ

Tällä palstalla vastataan kysymyksiin, jotka koskevat asuntojen teknistä kuntoa. Kysymyksiä voi lähettää osoitteella hs.asunto@hs.fi.

Taloyhtiö on vastuussa välipohjan äänieristyksestä

Vuonna 1948 rakennettuun puurakenteeseen pienkerrostaloon on tulossa suurehko remontti, koska eräs osakkaista valitti ympäristökeskukseen huonosta äänieristyksestä. Ympäristökeskus totesi desibelilukemat liian suuriksi ja määräsi taloyhtiön tekemään asialle jotain. Yhtiössä on kahdeksan asuntoa kahdessa kerroksessa. Taloyhtiön hallitus päätti, että vanha välipohja avataan ja eristetään kunnolla sekä tehdään yläkerran asuntoihin niin sanottu kelluva lattia. Voinko toteuttaa itse tällaisen remontin "oman asuntoparini" kohdalta? Alakerran asukkaalle se sopii,

mutta muut osakkaat vastustavat. Uusi asuntoparit teetetäisiin ulkopuolisella urakoitsijalla. Työn valvojaksi taloyhtiö palkkaiisi ammattilaisen, joka valvoisi myös minun työni osuuden.

Askeläenät ovat usein vanhasa kerrostalossa ongelma, vaikka asukkaat eivät valittaisikaan asiasta terveysviranomaiselle vaan sopeutuvat ääniin.

"Voidaan ehkä sanoa, että ainakin rahallisesti on onni, jos osakkaat sopeutuvat. Jos valituk- siasi tulisi, terveysviranomaisen voi määrätä taloyhtiön sakan uhalla parantamaan lattia/katto- rakennetta", sanoo Kiinteistöliiton neuvontainsinööri Jaakko Laksola.

Asukas voi heikentää tietämättään alkuperäistä välipohjan äänieristystä huoneistoremonttinsa yhteydessä. Tavanomainen virhe

LYHYESTI

Vesimaksu pitää maksaa vaikka asui koko kesän mökillä

► Vesimaksu pitää maksaa, vaikka asui koko kesän mökillä, sanoo Kiinteistöliitto. Kouvolan hovioikeus ei aikoinaan vapauttanut vesimaksusta pariskuntaa, joka asui vuosittain kesäasunnollaan toukokuusta syyskuuhun ja kävi talviasunnossaan vain kastelemassa kukkia. Vesimaksua pitää maksaa, koska on osakas yhtiössä ja hallitsee huoneisto, maksu ei riipu siitä käytetäänkö huoneistossa vettä vai ei. Kiinteistöliitto muistuttaa.

Jos henkilö asuu maistraatin kirjojen mukaan talossa, hänestä voidaan periä vesimaksua vaikka oikeasti hän ei asuisikaan siellä. Tilapäinen muuttoilmoitus ei vapauta maksusta. Jos asuu kahdessa eri asunnossa, vesimaksua pitää maksaa molempiin yhtiöihin.

HS

HS